

PŘÍRODNÍ KRAJINY MÍRNÉHO A SUBTROPICKÉHO PÁSU

Vysvětlení učiva (uč. str. 54 – 59) – pokud máš učebnici, přečti si tyto kapitoly

1. PŘÍRODNÍ KRAJINY MÍRNÉHO PÁSU

Které krajiny se nacházejí v mírném podnebném pásu?

V mírném pásu se nachází tajga, smíšené a listnaté lesy = společenstvo lesů; stepi a pouště

A. Tajga

Co to je a kde se nachází tajga?

- tajga je nejrozsáhlejší pásmo jehličnatých lesů pouze na severní polokouli od západu na východ od Severní Ameriky, Evropy až po Asii

Jaké je podnebí v tajze?

- v tajze je mrazivá zima, sníh, teplé a krátké léto

Znáte nějaká zvířata, která žijí v tajze?

- typickými zvířaty jsou vlk, rys, medvěd hnědý, strakapoud, datel .....

Znáte nějaké rostliny, které rostou v tajze?

- v tajze rostou jehličnany – hlavně smrk a modřín, které mohou růst v podmínkách tajgy ► bohužel je ohrožuje škůdce lýkožrout, kterého žerou datli a strakapoudi

Jak se využívá tajga?

- Tajga se využívá pro těžbu a zpracování dřeva, lov a chov kozešinové zvěře

B. Smíšené a listnaté lesy – nahrazují postupně tajgu, jsou i na jižní polokouli

Znáte nějaké rostliny, které rostou ve smíšených a listnatých lesích?

- nejrozšířenější je buk, další listnaté stromy

Znáte nějaká zvířata, která žijí ve smíšených a listnatých lesích?

- Srnčí a jelení zvěř, prase divoké, jezevec, mýval, los, bobr, rys, veverky, ptáci – křivka...

Jak se využívají smíšené a listnaté lesy?

- využívají se k těžbě dřeva a lovu zvěře, pro rekreaci a odpočinek lidí
- na vykácených plochách se zakládají pole nebo se vysazují smrky, které rostou rychleji, než jiné druhy stromů

C. Stepí

Jak vypadá step?

- stepi jsou oblasti porostlé trávou

Jaké je podnebí ve stepích?

- ve stepi jsou suchá teplá léta, méně časté, ale silné deště, na povrchu jsou odumřelé rostliny a živočichové, kteří tvoří humus – podmínky vhodné pro vznik úrodných černozemí

Jak se nazývají stepi v Severní Americe?

- stepi v Severní Americe se nazývají **prérie** – proháněli se po nich indiáni na koních (mustang) a lovili bizony

Jak se nazývají stepi v Jižní Americe?

- stepi v Jižní Americe se nazývají **pampy**; roste tam vysoká tráva vousatka (dorůstá 1,8 m), žije zde pštros nandu a různí jelinci

Která zvířata žijí ve stepích – hlodavci, hraboši a dravci = loví hlodavce a hraboše, kteří se živí obilím; bizoni, tetřevi, lišky, hadi, pštrosi, jelinci ...

Jak se využívají stepi?

- Stepí se využívají jako obilnice světa nebo pastviny pro dobytek

D. POUŠTĚ – i v mírném pásu se nacházejí pouště, ale vypadají jinak než pouště v tropech – jsou převážně kamenité

- největší poušť v mírném pásu je poušť **Gobi** na hranicích Mongolska a Číny, která se využívá pro pastevectví dobytka

2. PŘÍRODNÍ KRAJINY SUBTROPICKÉHO PÁSU

Krajina olivových hájů - (subtropické rostlinstvo)

Kde se nachází krajiny olivových hájů?

- Subtropické rostlinstvo se nachází mezi teplým a mírným podnebným pásem – př.: ve Středomoří, na severu a jihu Afriky, Kalifornii...

Byli jste někdy na dovolené v Jižní Evropě? Pokud ano, jaké je tam podnebí?

- Jsou tam horká suchá léta a mírné a deštivé zimy

Všimli jste, jaké rostliny rostou v subtropích?

- rostlinstvo je stále zelené - má tvrdé kožovité listy opatřené trny – u nás v Evropě se jmenují makchie /mekije/

Proč? Aby je neokusovala zvířata, když je nedostatek vody, protože v listech si tyto rostliny zadržují vodu (příkladem je třeba pomeranč, když ho loupete, stříká z jeho kůry tekutina)

- tvrdolisté lesy, cedr (jehličnan – národní strom Libanonu), dub korkový, agáve, aloe, kaktusy, blahovičnický (eukalyptus)

Co se stalo s lesy v subtropích?

- většinou vykáceny a přeměněny v pole

Co se pěstuje v subtropích?

- subtropické ovoce – citrusy (pomeranče, citróny, mandarinky, grepy...), vinná réva, olivovník, kiwi, pistácie, granátová jablka, fíky.....

Potkali jste na dovolené nějaká zvířata?

- žijí zde hadi, ještěrky, želvy, hlodavci, osel, cikády, v moři delfíni, delfíni, mečouni....

Jak se využívají krajiny v subtropích?

- Využívají se pro pěstování subtropického ovoce, dubu korkového, oliv a turistiku